

Sinbad:

Tollfaget er ikke hver manns sak

Er det ull eller kunstull? — Om tonnasjemåling og titusener av presensdener. — På vår annen havnerunde hilser vi på to elskverdige tollsjefer

«Oslofjord» er kommet. Trunken til onkel Hans fra Minnesota må ses gjennom før han kan reise videre til Sør-Audnedal. Pakker og hattefiner tar også sin tid, men ellers er tollbehandlingen rask og effektiv.

Husker De sist De fikk amerikapakke? A, det var en spenning og en julefryd uten like der De vandret ned til det gule huset nederst i Tollbugata. Men så var han så striks han bak disken. Sannelig måtte De ikke ut med kr. 5.27 bare for noe småtteri og noe ingenting, en bade silke og en pose sokker og litt kaffi i en boks. Var nå det noe å ha noe for?

Ja, så gikk De hjem med pakka og en dårlig skjult ergrelse over en mann som gjorde sin simple tjenestepikk ved å beregne og kreve inn det som keiserens er.

Godtfolks kjennskap til den virksomhet som utøves ved tollkammeret, innskrenker seg som oftest til det flyktige inntrykk en får ved en av ekspedisjonens vakter. Men vet De at velutdannede fagfolk ved tollkammeret måler skipstønnaasje eller foretar mikroskopiske og kjemiske undersøkelser av varer som De og jeg ikke vet eksisterer? Tollfolket bevakter vår skjærmkranste kyst mot anslag fra svikaktig smuglerpakk, og de fører kontroll med alle varer som skipes ut fra og inn i landet. De sørger for at staten får behørig avgifter og gransker skipspapirer til et hvert fartøy som kommer i havn.

Det er denne mangeartede virksomhet vi gjerne vil skaffe oss litt kunnskap om ved vårt besøk på tollkammeret.

Tolldistriktsjef Kirkhus har ikke noe imot å klare våre takete begreper om virksomheten ved Tollkammeret.

Landet er delt i 10 toll-distrikter, og dette strekker seg fra Risør til Aana-Sira. Innen distriktet er 9 tollsteder og en kjede av tollstasjoner i den ytre bevakning. Distriktsjefen er samtidig inspektør for det tollsted han er knyttet til.

Ved Kristiansand tollkammer er to sideordnede sjef, inspektøren og tollkassereren. Til inspektørens personale er knyttet to tolloverkontrollører. Den ene

MOMENT MUSICALE

(Interior)

Mot veggens dempede tapeter står solen ettermiddagsblid, og kaster rare skyggeformer ifra en støvet Tykudid.

Derinne under skyggens banner står flygte på stive ben, men sogner som til større ånder enn antipoden fra Athen.

Men ettersom de myke skygger fordunkles over bystens man ifra gardinets matte filter som bøker over gulvet plan.

I aftenbrisen sval og kjelen blir skyggebanneret så blott, og ruten gulner over veggen fra vestens bleke aftenrødt.

Den stiger som en høstgul gren og skjelder under takets furer, med glimt som fra en tryllet sten i dragehyllens små figurer.

Og sletter brutte stråler ut ifra de hvite små tangenter som under åpne notebled kan liknes med små barn som venter.

Så kommer natten kjørt og stille og bysten vinker død og hvit: En greker som forventer ene at kveldens gud skal gi ham grid.

Påny befri hans ånd fra stenen og la den heve seg i gru, for tidens febersol bak pannen for tankens seier: dødens nu.

Så kommer natten kjørt og stille og støvet stiller i sitt dryss, men nu har hun med kjelen dekket

for flygelkrakkens grønne plyss.

Så går hun atter fri i feugsel i tonens evige sekund, men aner halvt henført, bedøvet et smil om bystens marmormunn.

Th. T.

Tollbetjent G. Jakobsen overvåker lossing av en stykkgodslast.

Det første våre folk skal forlange er en sunnhetserklæring, videre liste over skipets proviant, en fortegnelse over lasten og en liste over tollpliktige varer som besetningen måtte ha. Proviant som ikke trenges ut over et rimelig behov under liggetiden, blir forseglet. Og det gjør også lastelukene. Skipet blir så gjennomgått, og finnes det da varer som ikke er ført på liste, blir de å betrakte som ulovlig innført til landet. Det kan da bli tale om botelegging.

Hvis fartøyet skal losse i havnen, må det klare seg inn hos tollkassereren. Skipsføreren eller hans representant i havnen leverer skipets målebrev, og dette beror hos tollkassereren som garanti for at skipet skal svare sine behørlige avgifter i havnen. Samtidig får tollkammeret behørlige dokumenter til kontroll av varer som skal losses og tollbehandles. Når fartøyet klare-

Sukker og kaffe, sisal og kork. Alle slags varer passerer over Kristiansands havn og gjennom tollvesenets bølger. — Ovenfor interiør fra det nye praktiske lagerhus på kai 13, eller Silokaien som den heter til daglig.

rer ut, får det sitt målebrev tilbake etter at det er brakt på det rene at alle forpliktelser overfor det offentlige er svart. Med behørlig garanti fra fartøyet meglar, kan selvsagt denne praksis forenkles noe.

— Hva er egentlig en fortol-

ling? — Staten skaffer seg inntekt ved å kreve toll på varer som føres inn til landet, fiskaltoll. Samtidig forlanger den innenlandske industri og landbruket beskyttelse for sin produksjon ved at det legges toll på samme vare produsert i utlandet. Den meste toll er slik beskyttelsestoll. Våre tolltariffer har fortegnelse over omkring 1000 varegrupper med tollsatser angitt. Men vi har tusener av forskjellige varer. Det blir da vektpersonalet sak å tariffere varen på rett måte. Det er viktig at flere grunner. Behandlingen skal være ens ved de forskjellige tollsteder. Staten skal ha det den har krav på, og den innenlandske produsent skal ha den tollbeskyttelse som er tilstrekkelig.

I de tilfelle en vare ikke er oppført i tariffen, må varebehandleren bruke sitt skjønn og ellers gjøre bruk av tidligere avgjørelser. Vi har titusener av slike presedenser som personalet må være kjent med. Når varen er ved tolltariffen, blir tolleren beregnet og oppkrevet ved kasserekontoret som også tar inn en rekke andre avgifter til stat og havnekassee.

Hva har ellers tollkassereren å stille med?

Skipsmatrikkelens føres av tollkassereren. Den er utskrift av skipsregisteret som føres av byfoged eller byskriver. Før et skip kan bli registrert, må anmodning om det sendes gjennom tollkassereren. Han gjennomgår skipets dokumenter og godkjenner eller forlanger dem brakt i orden. Der skal følge med målebrev, byggebrev, klassifikasjonsattest, havneattest og bellegghetsattest. Et fartøy som er i åpen sjø kan ikke bli registrert. Heller ikke kan to norske skip ha samme navn. Målebrev utstedes av skipsmålingskontoret etter foretatt måling ved tollkammeret, hvis det har kyndig personell.

Dette og meget mer fortalte de to elskverdige tollsjefer. Der kunne sakens være mer å berette om Simpson's regel, mikroskopiske og kjemiske analyser, askesertifikat og importlenser, men det som er gjengitt her er forhåpentlig nok til å overbevise oss alle om at tollfaget er ingen enkel bestilling. Distriktsjefen nevnte at han anså 10 år som passende læretid for en som skulle bli vel hjemme i materien. Så når vi neste gang hører den ondskapsfulle historien om mannen som fikk operert bort innholdet av øverste etasje og begynte på tollbua, så lar vi være å fortelle den videre.

Liknes ungdomslag driv godt

Liknes frilynde ungdomslag blei skipa i fjor vår, men på den stutte tida har laget vakse seg godt fram. Det er glid å sjå kva ein dugande formann og ein opplydd ungdomsflokk kan greie på stutt tid.

Nå er leikararinnne frk. Gudrun Botnen ferdig med eit leiksked i laget. 70 ungdommar var med på skeidet, og den yngste var ikkje meir enn 13 år. At det har vore samt interesse hos lærarinnne og elevane synte seg på avslutningsfesten søndagskvelden. Lyngdalen ungdomslag var på gjesting.

Festen blei i alle måtar vellykka, og at de ter dugande gjenter i laget synte det velduka bordet av heimelaga mat. Lærar Aarnes heldt eit interessant foredrag om Garborg. Det var sketsjer, song, lek og turdansar. 160 ungdomar song så det ljoma i salen.

T. S.

I Sør Audnedal er snart hver Norsk Folkemuseum på mann og kvinne blitt salmaker jakt etter eit Sørlandstun

Fra et besøk på salmakerkurs i Vestbygda, det 5. som holdes i herredet

Sengehalmen er forlengst avløst av springmadrassen og stoppede stoler, sofaer og divaner er like ofte å finne i et hjem på landet som i byen. Den eneste som ikke har fulgt med ut på landsbygda er salmakeren. Når en fjær eller to ryker, må man selv greie opp med reparasjonen hvis ikke gjenstanden sendes til byen til fagmann. Det samme gjelder trekking av møbler, skifting av polster og trekk. A greie den slags ting hører dessverre ikke med til allemanns kunnen. Det må læres.

Under mottoet selvgjort er velgjort og penger spart er penger tjent, har det den siste tiden vært holdt en rekke salmakerkurs i Sør Audnedal. Initiativtakeren har dels vært Bondekvinnelaget og dels Husmorlaget. Bondekvinnelaget har sitt 4. kurs i gang i Vestbygda, mens liknende kurs tidligere er holdt på Vigeland, Lohne og i Vestbygda, med tilsammen ca. 50 deltakere. Husmorlaget har holdt salmakerkurs på Vigeland.

Lærer ved samtlige har vært Kristian Olsen Mersland. Han er gårdbruker av yrke, men i ungdommen lærte han seg til salmaker i Mandal, en lærdom han ikke trodde skulle komme ham mer til nytte enn til husbruk. Meget taler imidlertid for at han for fremtiden vil kunne broføre seg som kurslærer i dette yrket. Eksemplet fra Sør Audnedal har smittet og salmakerkurs er bl. a.

Ernst Stiland viser stolt fram en selvlaget lenestol, mens Andreas Steinsland sveiver i vei på symaskinen med et handlag mange kunne misunne ham.

Salmakerlæreren, Kristian Olsen Mersland.

holdt i Øyslebø og flere vil sikkert følge i andre bygder.

Salmakerkursene i Sør Audnedal har vært åpne for såvel kvinner som menn, og mange er de av det svake kjønn som har nytet seg av anledningen til å lære seg å reparere nedsatte stoler eller å lage nye. At de hevder seg side om side med sine mannlige kolleger fikk vi anledning til å overbevise oss om ved et besøk på Utdal skole i Sør Audnedal forleden.

Skolen er nedlagt, og pultene hadde veket plassen for salmakerverkøyt av alle slag, halvferdige stoler, sofaer og madrasser. Noen surret fjærer, andre hamret tauendene forsvarlig fast, mens andre sveivet på symaskinen. En salmaker må kunne behandle en symaskin også. Midt i all larmen sitter Mersland og smatter fornøyet på pipa si. Frokostpausen var ikke over enn da vi kom, men kursdeltakerne var forlengst i gang med arbeidet. Det gjelder om å nytte tiden så en kan få gjort mest mulig de 70 timene en arbeider under lærerens tilsyn.

Mersland roser deltakerne for fliden. Det er det 8. kurset han holder og alle har vært like morsomme. En særlig honnør gir han de to kvinnelige deltakerne Anna Knudsen og Teresie Finsådal. De får ikke bare ros for færvillighet og interesse, men også for godt arbeid.

Anna Knudsen i ferd med å feste fjærene på divan nr. 2 — mens Teresie Finsådal strever med å få det riktige spenn på fjærene i lenestolens rygg.

Teresie Finsådal er nygift og vi finner henne i en krok av skolestua bøyet over noe som skal bli en lenestol. Hun håper å lage to slike fullt ferdige på kurset og ellers har lært så mye om fjærer, stoppin' og festing av trekk at hun kan fortsette når hun kommer hjem. I så fall vil der nok bli både sofa, divaner og rikelig med gode stoler i det hjemmet. Hvorfor skal en ikke sitte mykt og godt på landet og så når man leser sin avis eller hygger seg med et håndarbeid, er tydeligvis hennes resonnement, og når en kan lage tingene selv, blir de ikke så dyre i anskaffelse.

Anna Knudsen holder på å lage divan. Hun er alt fullbæren i håndteringen av fjærer, snøre og salmakerverkøyet, men så er det også kurs nr. 2 hun går på. Som resultat presenterer hun sofa med to lenestoler, 3 peisekrakker og en divan. Det er divan nr. 2 hun har under arbeid. Dermed er det ikke slutt, hennes planer går videre.

Forts. side 8.

Mange uløyste oppgaver i landet og indre bygder av Aust-Agder ligg brakk

Konservator Knut Stigum uttaler seg til Fædrelandsvennen

Norsk Folkemuseum er på jakt etter eit Sørlandstun og eg har reist over Agder nokre gonger for å finne noko slikt, fortel konservator Knut Stigum. Hittil har eg ikkje greidd å få kjøpt alle dei hus som skal til, for alt for mykje av dei gamle sermerkte er øydela der sør i landet. Vonleg vil det lukkast for oss å få nok tilfang til eit Sørlandstun, og blir det ikkje av den aller eldste typen, får vi greie oss med eit av ein yngre årgang.

På siste ferda i Agder såg eg at det står ennå ein del eldre stovhus, og dei fleste så gode at dei er i bruk. På grunn av den store byggekostnaden i dag og vanskar med å få løyve til å bygge, vil ingen selja eit gammalt hus. Den dagen som det blir letare å få bygge, vil dei ramla mange gamle bygnader på ein gong, ikkje minst av uthus. Då er sikkert mange blitt så skralte at dei ikkje er verd å frakte inn til Bygdøy. Norsk Folkemuseum har bare eit stabbur og ei bu frå Vest-Agder og frå Aust-Agder er det mest ingen ting, bortsett frå ein del husbund som står i samlingane. Til eit Agderstun eller Sørlandstun vantar vi både stovhus, uthus og dei andre bygnader som høyrde til på ein gamal gard. Frå Setesdal har vi eit nokså bra tun.

— Vil det bli gjort fortgang med å få kjøpt inn eit Sørlandstun? — Vi ventar på at det skal bli eit høve, men vi vil ikkje rive noko ut av hendene på museumsaga i Agder dersom dei er interessert i kjøp. Vi skal jo samarbeide og ikkje rive ned for kvarandre.

— Er løyvingane like store til Norsk Folkemuseum? — Myndighetane syner velvilje og vi har just ikkje noko å klage over. Men oppgåvene er så store at vi greier ikkje å ta oss av alt det vi skulle. Ennå fins det distrikt som ikkje er kjend for oss. Dei indre bygder av Aust-Agder ligg ennå brakk. Visse landsluter som var sermerkte drog først museumsfolk til seg, m. a. Setesdal, Gudbrandsdal og Hallingdal. På den måten har mange blitt forsmøt.

I 1-årige Marit har også Amerika-kjole — er hun ikke fin?

Hvilket forklæ er hvitest?

Begge er så skinnende hvite som de overhodet kan bli, for begge er vasket i

Persil

— det hypermoderne vaske-middel med selvvirkende surstoff. Det fremstilles i Norges største og mest moderne pulverfabrikk.

Persil vasker hvitest!

„Den uskrevne boken er den beste”

— sier Johan Falkberget som ikke har sine egne verker i huset. Røros er 4 år yngre enn Kristiansand, men feiret likevel 300 års jubileet først.

Garborg-jubileet trakk også Johan Falkberget til Oslo. Han ble noen dager på Bondeheimen, og vi fikk anledning til en samtale med dikterhøvdingen fra bergstaden.

Jeg har hørt Kristiansand skal jubileer til sommeren, feire et 10 år forskinket jubileum, sier han. Jeg kan en del av Kristiansands historie, for byen er en fire år eldre søster av Røros, og Kristiansand har også hatt bergverksdrift. Røros ble nå likevel foran Kristiansand med sitt 300 års jubileum, vi fikk det avvikelst i 1946. Nazistene feiret nok den egentlige 300 årsdagen i 1945, men festlighetene ble så forstyrret at vi feiret om igjen da det var blitt fred og frihet i landet. Bergstaden får sende stiftstaden på Sorlandet en vennlig hilsen når den minnes sin grunnleggelse.

Fædrelandsvennen har nok hatt en føljetong av meg, «Simen Møstergren», men det er mange år siden. Den og et par andre var nærmest nedarbeid. Jeg regnet likevel med at de kunne være like godt føljetongstoff som det en får fabrikkert fra Vesten.

Hvilken bok setter De selv høyest av de De har skrevet? — Den uskrevne er den beste. Skal jeg si som det er, så har jeg ikke mine egne verker i huset, bortsett fra de to bind av «Nattens brød», og disse har jeg for å kunne skrive den tredje. Når den blir ferdig, vet jeg ikke — skriver bare av og til.

En telefonsamtale tryter intervjuet. Hans nærmeste familiekrus i Oslo vil vite om de kan sikkert regne at Falkberget kommer til middag. Han sier jo takk og siterer et av Bør Børsons kostelige uttrykk.

At han Bør skulle slå så godt an, hadde jeg aldri drømt om, den gang jeg skrev, sier Falkberget. Jeg skrev den for et vittighetsblad, leverte en artikkel hver uke. Det var redaktøren av «Nidaros» som oppdaget bokens aktualitet. Da «Nidaros» lot den gå som føljetong, stod folk i kø for å få tak i avisa. På Vestlandet opprettet avisene posttruter for å få bladet ut til abonnentene på dagen. Ja tenk, Bør skal komme i Sverige i nytt opplag på 100.000 eksemplarer. En dame som under krigen var i England, har fortalt meg at hun leste opp fra Bør for lorden. Damen var perfekt i engelsk og klarte å oversette. Hun sa lorden lo seg mest forderve. Mine eventyr fikk lidelig god presse da de kom på engelsk. La oss få alle de eventyr Falkberget har skrevet, sa folk til agenten. Falkberget har bare skrevet den ene, svarte han. Alle norske forfattere er ikke så idiotiske at de setter i gang masseproduksjon om det lokker med dollars.

Hadde De noen bestemt person De skildret i Bør Børson?

Det var så tjukt av Børpersoner etter forrige verdenskrig at en traff dem over alt i Oslo, på kaféer, gatehjørner og hoteller. Det var en godmodig type, gavmilde og behagelig i omgang. Men eventyrene var de alle, og så gikk det galt.

Folk klaver på spenninøren

I alle strømfattige distrikter for tiden - men De får spenninøren

om De kjøper siste nr. av KRIM-ELITEN

«Den mystiske hevrerens»

En spenningsmettet roman for 50 øre.

I bladutvalgene og Narvesen-kioskene.

kelomma ukervis for det ble båret inn på settet. De leste og rettet, tenkte på hva de hadde skrevet og viste den fram til kyndige folk. Ofte gjaldt det bare et ord som det kunne være vanskelig å finne det rette uttrykket for og vanskelig å finne dekning for det skribenten mente å få fram. Men så ble artiklene det vi i alminnelig forstand kaller fullkomne, rene klenodier.

Hvordan ser De på tida og utviklingen?

Man må for alt ikke skremme folk, så de skal miste troen på seg sjøl, framtida og fedrelandet. A gi opp er like så farlig som en ny krig.

Hva sier De til utviklingen i landet?

Den er det ingen grunn til å skrike opp imot. Vi skal tenke på hva vi har vært opp i før og hva vi er blitt i dag. Det nytter ikke bare å kreve, men først og fremst å gjøre noe sjøl. Nvlig satte jeg dette som motto på en artikkelsamling: Jeg er ikke født til tvil, men til tro.

De har jo Trygve Lie til nabo og følger ved interessert med i FN?

Nå må jeg først komme med en historie, sier Falkberget. Da jeg var i Kristiansand for et par år siden på Kringkastings møte, var det en der nede som spurte: — Er ikke De nabo til Trygve Lie? Nei, svarte jeg. Det er Trygve Lie som er min nabo. Det skulle bare mangle, for jeg har da gått ham tomt til hytta der oppe. FN kjemper med store vanskeligheter, det gjør forresten alle nasjoner i dag. Det blir neppe noen fred i verden før alle stridende krefter avlegger ed på at de ikke skal løfte sverdet.

Kan det bli gjennomførlig? — Det er i alle fall et mål å arbeide i mot.

Falkberget spør etter forskjellige personer i Kristiansand. Det var riktig hyggelige mennesker jeg traff sist jeg var der nede, sier han. Tenker ikke Kristiansand på å reise Olaf Benneche et minnesmerke? Han har da skrevet mye godt, «Ryggestadguttene» var jo et klassisk verk. Benneche var en fin og edel person, en mann Kristiansand burde ære. Forfatteren Trygve Andersen satt Benneche høyst av oss alle av den årgang, og Andersen var en meget kritisk herre.

F.

Fra snekker til overløge

Bondegutt, Arnt Flaa fra Birkenes og hans usedvanlige livshistorie

Sommeren 1894 dro en 19 år gammel gutt fra Birkenes, Arnt Flaa, til Amerika. Det var ikke økonomiske grunner som tvang ham ut. Hans far Gunnar Flaa satt med to gårder og penger på bankbok og Arnt hadde gode muligheter for å slå seg fram i bygda. Men han ville ut i verden, ut for å se og lære noe. Da han 30 år senere kom hjem på besøk, var han overløge på Harvey hospital i Nord Dakota og drev en stor lægepraksis. Flaa benyttet reisen til studier ved norske sykehus og var også en tur til Danmark for å sette seg inn i de nye kurmetoder mot tuberkulose. Etterpå var han til Tyskland for å studere ved det største sykehus i Berlin, og ble da kjent med overløge Ebert, bror av den første president i den tyske republikken. Flaa for så over igjen til Amerika og fortsatte sin lægepraksis i Nord Dakota. Noen år senere flyttet han til byen Fargo og var der til våren 1946. Da var han en nedslitt mann og fant det best å reise heim til gamlelandet for å hvile seg og vinne sin helse tilbake. 26. juni steg han i land i Kristiansand og har siden blitt heim, enda han har sine eiendommer i Amerika. Han eier en stor farm på 1200 mål, men som han selv sier, det er deilig å være i Norge og i Kristiansand trives han utmerket. For tiden bor han på Astoria Hotel, og så lar vi Flaa selv fortelle fra sin livshistorie.

Begynte som snekker.

Jeg er født nyårskvelden 1875 på Flaa i Birkenes og mine foreldre het Martine og Gunnar. Mor var fra Rislaa og begge mine foreldre var av god gammel bondelekt. Jeg tenkte minst på å bli doktor da jeg vokste opp, men jeg hadde en umettelig trang etter kunnskap og leste alt jeg kom over. Amerika lokket i den tiden og jeg fikk lyst til å reise over Atlanteren. Da jeg i juni 1894 sto i New York søkte jeg snekkerarbeid, fikk jobb og holdt på med dette i noen år. Så ja jeg bort verktoyet, dro til Minneapolis i Minnesota og ble oppatt som elev ved Augsburg Seminartum. Seks år etter hadde jeg diplomartium og begynte å studere medisin ved universitetet i Minnesota. Det medisinske studiet tok seks år. Etter å ha vært noen år på universitetet i Minnesota fortsatte jeg på Maquette universitet i Wisconsin og tok der min medisinske eksamen med diplom. Siste året ved universitetet utførte vi elever atskillig praksis på hospital.

1200 blindtarmoperasjoner.

Som nybakt læge reiste jeg til Harvey i Nord Dakota og på dette sted kom jeg til å praktisere i over 18 år. Det fantes ikke sykehus der ute da jeg kom dit, og de som skulle på sykehus måtte

fraktes ca. 95 engelske mil til nærmeste hospital. Tidlig tok jeg opp arbeid for å skaffe Harvey et hospital og sammen med norske innbyggere reiste vi et ganske moderne hospital som jeg satte i kapital i. Jeg ble ansatt som overløge og fikk mer å bestille enn jeg kunne overkomme. For å gi en karakteristikk av mitt arbeid på hospitalet skal jeg nevne at jeg utførte 1200 blindtarmoperasjoner i min lægepraksis. Som læge har jeg tatt imot 3000 verdensborgere både i helmer og på hospital.

Mitt lægedistrikt var meget stort og jeg slet ut 14 hiler i alt. Slått leide jeg bestandig og hadde til dels med meg sykesøster til assistanse. En tid gikk det så hardt på at jeg arbeidet opp til 18 timer i døgnet. Til slutt tok jeg med sengøy i bilen så jeg kunne sove etter veien. Det bodde mange folkslag i distriktet: mest norske, en god del tyskere, russere, franskmenn, negere, japanere, skotter og kinesere. De fleste landsdeler av Norge var representert i Harvey og distriktet. På den tid jeg kom der ut, fantes det nesten ikke læger og jeg var derfor jeg fikk så mye å bestille. Men jeg var sprek og sparte meg ikke, og min kone som var fra Ringebu i Gudbrandsdalen var min beste medhjelper og støtte. På slutten ble det for mye å gjøre i Harvey, jeg holdt ikke ut. Så flyttet vi til Fargo. Der tok jeg bare praksis i byen og behandlet mine pasienter på hospital. I alt var jeg læge i 37 år, derav 15 år som overløge. 52 år har jeg tilbrakt i alt i Amerika.

Under mitt besøk i Norge i 1925, var jeg ofte sammen med overløge Kristen Andersen og var også med ham under operasjoner. Andersen var en meget dyktig kirurg som jeg fikk all respekt for. På Ullevål og Lovisenlund sykehus ble jeg også kjent og fikk god kontakt med mange doktorer. Fra de fem sykehus i København har jeg de beste inntrykk og danskene har flinke læger. (Fortsatt side 9.)

PRESSE Fra og PREKESTOL

Den første kvinnelige prest.

Cand. teol. frk. Agnes Vold ble innviet til menighetsarbeider ved Ullevål sykehus nyttårsfesten. I siste nummer av Luthersk Kirketidende retter rektor Carl Fr. Wisløff et skarpt angrep på denne handling. Rektoren hevder at det som skjedde, var at en kvinnelig teologisk kandidat ble høytidelig innviet til prestetjeneste i Den norske kirke og begrunner teologisk denne oppfatning.

Artikkelen slutter med følgende:

«Men nå må vi tilstå at vi følger oss mindre beroliget. For det er bispemøtet som har fremmet denne ordning, og det er en biskop som har latt innvie en kvinnelig teolog til faktisk prestetjeneste. Dette vil vi sterkt beklage.

Bispekollegiet og bispemøtet har gjennom en årrekke oppnådd stadig større autoritet. Man har sagt at på denne måten hadde den statsbundne norske kirke likevel en munn. Dette er sant. Og det var derfor meget om å gjøre at alle kristne kunne slutte opp om bispekollegiet. Med sorg må vi konstatere at denne siste «kirkehistoriske begivenhet» ikke har styrket episkopatets moralske autoritet, men tvert i mot svekket den i manges øyne.

I tidens stormer skulle kirken innad helst stå så samlet som mulig. Ledende menn innen vår kirke skal vite at handlinger som den, av mange av oss igles som splittende. En innvielse til kvinnelig tjeneste som denne vil, må vi frykte, med indre konsekvens føre til at vi også får kvinner i regulære prestembeder. Og så for kirken indre enhets skyld burde våre biskoper betenke at dette etter manges mening er i strid med Guds ord, og at ethvert skritt i denne retning betegner en belastning på følelsen av samholdighet blant oss og en ytterligere belastning på vår frimodighet overfor den kirkelige utvikling.

Hvem bør gå til alters?

Der er mange mennesker som viker tilbake for å gå til alters. De vil si inderlig gjerne. Men de følger seg så uverdige. Der er også folk som går til alters som ikke liker å gjøre det samtidig med andre, fordi de mener at disse ikke skulle gjøre det. Her vil vi gjerne sitere noen ord fra Martin Luther. Han har sagt:

Aller best skikket til å motta sakramentet er man da når man er aller minst skikket til det. Og omvendt er et menneske aldri mindre skikket til å motta det, enn når han er best skikket. Dette skal forstås slik: Når et menneske følger seg fryktosom, fattig og trengende til nåde, er han dermed mottakelig for Guds nåde og best skikket til å få den. Men et menneske skal ha mindre skrek for døden og helvete enn for å gå til alters med den innbildning at han er verdig, og altså vil bringe Gud et rent hjerte, det et menneske meget mer skal søke å få i sakramentet. Det er et sikkert og uomstøtelig ord: De friske har ikke bruk for læge, men de som har ondt. (Matt. 9, 12.)

De helliges samfunn

Når jeg sitter i min barndoms kirke, lukker jeg øynene. For mitt indre syn jeg de skikkelser som en gang fantes her, men nå er borte. En av dem, Mitschi, var så døv at han ikke forstod et eneste ord. Men hver søndag satt han likefullt på sin plass. Da min far en gang beklaget ham fordi han måtte gå i kirken uten å kunne forstå et ord av prekenen, rystet han smilende på sitt gamle hode og svarte: De helliges samfunn, pastor, de helliges samfunn!

Albert Schweitzer.

Norsk Folkemuseum —

(Forts. fra side 7.)

gjeld det å skunde på før alt for mykje av det gamle er borte. Gjennom Norsk Etnologisk Institutt kjem det inn ikke så radt lite til året. Vi har medarbeiderar i dei fleste bygder som får spørjeskjema å svare på. Dei skal ikkje bare fortelje om dei einiskilde ting, men og teikne det opp. Det gjeld reidskap og elles alt som blei nytta på gardane. Medarbeidarar gjer godt arbeid og Agder sender oss sitt tilskot. Dette ting skal koma lokalhistoria til gode. Mange av medarbeidarane er så hugsa at dei skriv og bed om fleire spørjeskjema, for det gjeld å få samla mest medan dei er arbeidsføre. Men folk flest burde ta på å skrive ned alt dei veit av gammal. Dei fleste tykkjer vel dette er for kvardagsleg til å ofre papir og blekk på. Det seier ikkje dei som kjem etter oss. Tenk for ei kjelde vi hadde hatt å ause av om det for ein nyknsalder var skrivne ned så mykje som i dag. Gjennom Norsk etnologisk institutt kom det inn 4800 skrive sider frå heile landet i fjor. Det er eit storvegges arbeid desse medarbeidarane gjer.

F.

Kirke og Misjon

Barnegudstjenester eller barneandakt i kringkastingen

440 religiøse utsendinger siste året.

Norges kristelige lytterlag har i året som er gått, hatt et jevnt godt arbeidsår, opplyser sekretæren, pastor J. O. Rødland til K.P.K. Flere tusen nye medlemmer er kommet med, og selv om det ennå er et godt stykke igjen før det ønskede mål — 50.000 medlemmer — er nådd, så ligger medlemstallet nå atskillig over 30.000. Lagets organ «Vern ditt hjem» har 26.000 abonnenter.

Laget har fått ca. 50 nye tilslutningsmenn, som velvillig og interessert arbeider for saken med tegning av nye medlemmer.

Lytterlaget arbeider i beste forståelse med Kringkastings ledelse og står i stadig kontakt med konsulentene for de religiøse utsendinger. I Kringkastings ringen er det i året sendt ut ca. 440 gudstjenester, andakter, kristelige møter og kristelige foredrag. Hertil kommer alle sendningene med religiøs sang og musikk.

Lagets ønskemål for det nye år er at det må bli sendt regelmessige barnegudstjenester eller andakter for barn. Videre at alle kristne må se det som en plikt å stå tilsluttet Norges kristelige lytterlag.

Sjømannsmisjonen.

Banksjef S. Fougner er valgt til formann i Den norske sjømannsmisjon med kristiansandens småkirkeprest Kåre Støylen som nestformann.

Vi må unngå hysteriet Amerikas kristne går til Truman

Lederen av det nye amerikanske kristne fellesråd, biskop Henry Knox Sherrill, sendte straks etter rådets opprettelse et brev til Truman hvor det bl. a. heter:

Kjære herr president. — Jeg henvender meg til Dem i egenkap av president for det nasjonale råd av de kristne kirker i USA. På mange kollegers ønske meddeler jeg Dem det som synes å representere den fremherskende mening i nasjonalrådets ledelse.

Vi erkjenner fullt ut at de som nå motsetter seg avgjørelser i FN, kan påtvinge oss en katastrofal verdenskrig. — Det overveidende flertall aksepterer nølende nødvendigheten av militære styrke til å virke avskrekkende på aggresjon, og hvor så da finner sted, som middel til å motsette seg den.

Ikke desto mindre er det vesentlig for oss at vår politikk får form ut fra rettferdighetens og den gode viljes prinsipper og vår historiens lange perspektiv i betraktning. Jeg understreker derfor i særdeleshet følgende punkter, ikke for å meddele noe nytt, men snarere i den hensikt å vilje tilkjennegi våre medlemsgruppers støtte til en fremgangsmåte som er akseptabel for en kristen samvittighet.

For det første må vårt folk og vår regjering i disse prøvelsens

Brudd på søndagsfreden

Politiet grep inn og stengte billettsalg.

Forleden ble det i Drammen arrangert en bandykamp midt i gudstjenestetiden, og billettsalg foregikk i samme tidsrom. Det var et brudd både med helligdagslovgivningen og Norges Idrettsforbunds bestemmelser. Politiet så seg nødt til å gripe inn og forby billettsalg.

Det foregår ikke så sjelden brudd med helligdagslovgivningen når det gjelder idretten, men alt for ofte ser man gjennom fingrene med det. Politiet i Drammen bør ha honnør fordi det hevder lov og rett.

Verdens eldste trykte bøker er bibler

Av de 45 eksemplarer man regner med fins i dag av den første trykte bibel — det vil si den første bok som overhodet forelå samlet på trykk etter boktrykkerkunstens oppfinnelse — den såkalte Gutenberg-Bibel fra 1456, befinner 12 eksemplarer seg i Amerika. Det er 150 år siden det første eksemplar av Gutenberg-Bibelen kom til den nye verden, og i den anledning har statsbiblioteket i New York foranstaltet en utstilling av de 12 bevarte bibler i amerikansk eie. Gutenbergs bibel er som kjent på latin, trykt av Gutenberg i Mainz. Bibelen på tysk forelå 1522 for det nye Testamentets vedkommende i Luthers berømte oversettelse.

Den nye tyske uniformen. Den tyske soldaten vil nå bli utstyrt med denne uniformen ifølge magasinet «Weltbild». Det ble offentliggjort like etter at general Eisenhower hadde konferert med de tyske myndigheter. Luen er av impregneret ull og har skygge til beskyttelse mot solen. Under uniformen bærer soldaten en helsetrykke av nylon eller perlon som er den tyske erstatning for nylon. Videre silkeskjørt, en usymmetrisk jakke som gir dobbelt beskyttelse mot vind, ullpullover med lange ermer, benklær av impregneret ull og støvler med dobbelt såle — for å nevne noen detaljer.

Et viktig arbeid av Frelsesarmeen

1950 var et meget godt arbeidsår for Frelsesarmeens ettersøkelsskontor. I årets løp tok kontoret opp 862 nye saker til behandling, og resultatet ble 753 funne personer. Flere av disse hadde vært saknet i mange år. En fant også arvinger til 135.700 kr.

I de 43 år kontoret har vært i virksomhet er det tatt opp 29.667 saker og funnet 22.900 av de ettersøkte personer. — I samme tidsrom har kontoret også funnet arvinger til over 3 millioner kroner.

Jenter er rar —

Det er så rart med jenter. De kan ta på seg en ridedrakt uten å ri. De kan te på seg en bade-drakt uten å bade. Men tar de på seg brudepynten, da er det alvor!

I Sør Audnedal —

Forts. fra side 7.

Det er ikke så farlig med å legge seg til stoppede møbler når man kan reparere dem selv, sier hun.

Under samtalen har hun hele tiden stått oppatt med å feste fjærer. Tid til bare å prate har hun ikke, der er så meget som skal rekkes...

Kursen har 3 deltakere — flere ei der ikke plass til i den lille skolestuen. Den eldste av dem, Abraham Stiland, har passert de 60, men spør om han er ivrig etter å lære noe nytt. Det er det andre kursen han går på. Foruten reparasjonsarbeid har han laget 4 lenestoler og en divan.

Det er hovedsakelig store, dype lenestoler kurslederne har konsentrert seg om. De små og lette så vi ingen eksemplarer av. Skal det være en lenestol, så skal det være en diger en, har tydeligvis vært resonnementet.

At der må minst to til å flytte den synes ikke å bekymre noen. Ernst Stiland viser stolt fram et ferdig eksemplar. Det er en diger rusk av en stol trukket med grønt stoff innvendig og brunt skinn utvendig. Armlene er også forsynt med skinn. Pynten er røde silkesnorer.

Vestbygd ligger i utkanten av Sør Audnedal kommune og befolkningen her har måttet dele skjebne med folk som bor avsides til, nemlig å se at alle ting: kurs, fester, møter og sammenkomster de kunne ha interesse av å være med på, blir lagt til sentrum i bygda. Vil de ta den strabadsen den lange veien fram og tilbake er. Lysten og interessen kan være så stor at man ikke ser på noen kilometers vei, men det er ikke alltid tid og krefter til later det. Der kan være småbarn hjemme så mor ikke kan være i fra så lenge, eller andre ting, og dermed slår man seg til ro med å misunne de som bor sentralt til. Amanda Seinsland som Vestbygd kan takke for at de fikk de 2 salmakerkure i, nøyde seg ikke bare med å misunne de i sentrum, hun gikk til rette vedkommende og sa at nå fikk de også tenke på utkanten. Fru Seinsland skaffet både lokale og elever, og da var det ikke godt å avslå henvendelsen.

Det er slik det må gjøres skal vi som bor i utkanten få noen glede av det som bevilges til kurs etc. Det gjelder om at noen tar initiativ.

Om spør om de som har gått på kursen er taknemlige. Ja, mer enn det, de er rørt, og salmakerkursen, dets gjenvordigheter, gleder og velsignelse er samtalemne i hele Vestbygd. Alle følger med interesse med i hva hver enkelt lærer. Der hender ikke så meget et slikt sted, og alt nytt utfera som bringer beskjef-tigelse, er kjærkomment. Og når man dertil lærer noe nyttig, ja da er glæden dobbel.

A.

«JANKO'S FORLIS

Som kjent reddet «Venus» mannskap ombord på Panama-båten «Janko» forleden. «Janko» brøt i stykker ved Kap Finisterre i Spania og situasjonen var en tid meget farlig. Heldigvis kom «Venus» til stede og kunne ta mannskap ombord. Dessverre omkom en nsjmann av utmattelse etter redningen og han vil nå bli brakt hjem til Norge. Det ene bildet viser «Janko» like før båten gikk ned og det andre mannskapet da de ble reddet. — Begge bildene er fotografert fra «Venus».